

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 26.11.2001
COM(2001) 693 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

**Toezicht inzake gevallen van steunverlening aan de ijzer- en staalindustrie ex artikel 95
van het EGKS-Verdrag - Zestiende Verslag, november 2001**

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

Toezicht inzake gevallen van steunverlening aan de ijzer- en staalindustrie ex artikel 95 van het EGKS-Verdrag - Zestiende Verslag, november 2001

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting.....	3
2.	Overzicht.....	5
3.	Irish Steel, Ierland	6
4.	Siderurgia Nacional, Portugal.....	7
5.	Voest Alpine Erzberg GmbH, Oostenrijk.....	12

1. SAMENVATTING

De Commissie publiceert haar Zestiende Toezichtverslag inzake gevallen van steunverlening aan de ijzer- en staalindustrie ex artikel 95 van het EGKS-Verdrag overeenkomstig haar beschikkingen van 4 april 1994¹, 21 december 1994² en 29 november 1995³.

Overeenkomstig voornoemde beschikkingen zal dit zestiende verslag over de volgende ondernemingen gaan: Irish Steel, Siderurgia Nacional en Voest Alpine Erzberg. Aangezien al voldaan werd aan de meeste voorwaarden die de Commissie in haar beschikkingen had verbonden aan de goedkeuring van de steun, worden in dit verslag enkel die voorwaarden behandeld op de naleving waarvan de Commissie toezicht houdt.

1.1. Irish Steel, Ierland

De investeringen die tot 31 mei 2001 bij Irish Ispat zijn uitgevoerd, hebben de productiecapaciteit van de onderneming niet gewijzigd.

1.2. Siderurgia Nacional, Portugal

Het toezicht is toegespitst op de follow-up van het plan voor de installatie van de elektrische vlamboogoven die volgens een aangepast plan in het eerste kwartaal van 2002 in bedrijf moet komen. In maart 2001 vond bij SN Serviços de sluiting plaats van de installaties voor staalproductie, en de daaruit voortvloeiende inkrimping van het personeelsbestand. Om toezicht te houden op de voltooiing van de herstructurering waarvoor steun werd verleend, heeft de Commissie besloten haar toezicht voort te zetten tot 15 maart 2002.

1.3. Voest Alpine Erzberg, Oostenrijk

De prijs voor ijzererts was in overeenstemming met de marktprijzen en hoger dan de prijs van ingevoerd ijzererts in de verslagperiode.

Krachtens de beschikking mocht in 2001 voor 52 miljoen ATS steun worden verleend. In het eerste halfjaar van 2001 werd 18 miljoen ATS uitgekeerd.

1.4. Niet-afgehandelde kwesties bij ondernemingen die eerder onder toezicht stonden

• ILP

In het eerste halfjaar van 2001 is de totale productiecapaciteit van de onderneming voor ruw staal en warmgewalste producten niet uitgebreid.

¹ Beschikking nr. 94/257/EGKS (PB L 112 van 3.5.1994, blz. 52, 58, 64, 71, 77).

² Beschikking nr. 94/1075/EGKS (PB L 386 van 31.12.1994, blz. 18).

³ Beschikking nr. 96/269/EGKS (PB L 94 van 16.4.1996, blz. 17).

- **EKO Stahl**

De capaciteitsinkrimping van de nieuwe warmwalserij tot 1,5 miljoen ton/jaar tot eind januari 2005 wordt gegarandeerd door een elektronisch apparaat dat het technisch onmogelijk maakt deze drempel te overschrijden. Deze oplossing is betrouwbaar gebleken en er is regelmatig bij de Commissie verslag uitgebracht over de geproduceerde hoeveelheden.

2. OVERZICHT

Siderurgia Nacional, Irish Steel, Voest Alpine Erzberg

Onder- neming	Steun ex artikel 95 EGKS		Steun ex Staalsteuncode		Capaciteitsinkrimpingen				Personeels- inkrimpingen		Opmerkingen
	Goedge- keurd	Verleend	Goedge- keurd	Verleend	Vereist		Verwezenlijkt		Gepland	Verwe- zenlijkt	
					kt/j	Datum	kt/j	Datum			
SN	60,12 mrd PTE (306 mln EUR)	100 %	5925 mln PTE (29,55 mln EUR)	3401,76 mln PTE (16,97 mln EUR)	140	31.12.95	100%	31.12.95	1798	2618	
IRISH STEEL	38,298 mln IEP (47,7 mln EUR)	100%							205 tegen 1996	209 tegen 1996	
VAEG	408 mln ATS (29,7 mln EUR)	292,8 mln ATS (21,28 mln EUR)	-	-	-	-	-	-	71 tegen 2002	100	Personeelsinkrimpingen voor op plan

3. IRISH STEEL, IERLAND

De Commissie besloot op 7 februari 1996 (Beschikking nr. 96/315/EGKS van de Commissie)⁴ goedkeuring te verlenen aan steun ex artikel 95 van het EGKS-Verdrag in verband met de verkoop van Irish Steel Ltd (ISL) aan Ispat International voor een bedrag van ten hoogste 38,298 miljoen IEP⁵, met verschillende doeleinden die gericht zijn op de herstructurering van Irish Steel (voor bijzonderheden, zie de vorige toezichtverslagen).

Krachtens de beschikking was de steun onder verschillende voorwaarden goedgekeurd (voor bijzonderheden, zie de vorige toezichtverslagen). Op 16 maart 2001 hebben de Ierse autoriteiten het elfde toezichtverslag ingediend, overeenkomstig de beschikking van de Commissie. Dit verslag bevatte een reeks financiële gegevens en ratio's, overeenkomstig de bijlage bij die beschikking.

De bevrozing van de productiecapaciteit tot eind mei 2001 werd nageleefd. De investeringen die in het eerste halfjaar van 2001 door Irish Ispat Ltd zijn uitgevoerd, hebben de productiecapaciteit van de onderneming niet gewijzigd; ze hielden verband met vervanging en onderhoud.

Irish Ispat heeft besloten alle activiteiten medio juni 2001 stop te zetten. Op 28 juni 2001 werd voor de onderneming een vereffenaar aangesteld.

⁴ PB L 121 van 21.5.1996, blz. 6.

⁵ 1 EUR= 0,7876 IEP.

4. SIDERURGIA NACIONAL, PORTUGAL

4.1. Inleiding

Op 12 april 1994⁶ hechtte de Commissie, op grond van artikel 95 van het EGKS-Verdrag, haar goedkeuring aan 60,12 miljard PTE⁷ steun ten behoeve van de Portugese openbare staalonderneming *Siderurgia Nacional* (voor bijzonderheden, zie de vorige toezichtverslagen). Deze steun werd **uitbetaald** in 1994 en 1995.

In september 1994 gaf de Commissie ingevolge de Vijfde Staalsteuncode goedkeuring aan⁸:

- 4 925 miljoen PTE sociale steun;
- 1 000 miljoen PTE milieusteun.

Tegen het einde van het eerste halfjaar 2001 was voor 3 401,76 miljoen PTE sociale steun uitgekeerd.

Aan de goedkeuring waren verschillende voorwaarden gehecht. De Commissie houdt toezicht op de onderstaande voorwaarden:

- vervanging van de hoogoven in Seixal door een elektrische vlamboogoven (in uitvoering);
- een personeelsinkrimping van 1 798 werknemers tegen eind 1996.

Dit verslag heeft betrekking op de ontwikkelingen tot en met 30 juni 2001 en is gebaseerd op de informatie die door de Portugese regering is verstrekt in haar zestiende toezichtverslag, dat bij de Commissie op 17 september 2001 werd ingediend. Dit verslag is toegespitst op de voorwaarden waarop de Commissie nog toezicht uitoefent.

4.2. Investerings

SN Longos - elektrische vlamboogoven

Volgens het oorspronkelijke herstructureringsplan (*PERG*) zou de hoogoven tegen begin 1996 door een elektrische vlamboogoven worden vervangen. Het besluit van de Portugese regering om de exploitatiemaatschappijen onmiddellijk te privatiseren - een maatregel die niet in het oorspronkelijke herstructureringsplan voorkwam - en de keuze van de autoriteiten om het definitieve investeringsbesluit aan de nieuwe particuliere aandeelhouders van *SN Longos* over te laten, hebben de installatie van de elektrische vlamboogoven met drie jaar vertraagd (zie vorige verslagen).

Het aangepaste tijdschema voor de voltooiing van de investeringen is als volgt:

⁶ PB L 112 van 3.5.1994, blz. 52.

⁷ 1 EUR = 200,482 PTE. Totaalbedrag: 299 miljoen EUR.

⁸ PB C 390 van 31.12.1994, blz. 18.

Werkzaamheden civiele techniek	2de halfjaar 2001; deels in uitvoering
Installatie van de faciliteiten	2de en 3de kwartaal 2001
Opstarten	4de kwartaal 2001 / 1ste kwartaal 2002

Gezien deze vertraging heeft de Commissie besloten de toezichtperiode voort te zetten tot 15 maart 2002⁹.

4.3. Ontwikkeling van het personeelsbestand

In het oorspronkelijke herstructureringsplan (*PERG*) was voorzien dat het personeelsbestand tegen het einde van de herstructureringsperiode met 1 798 eenheden zou zijn ingekrompen. Het besluit van de Portugese regering om de exploitatiemaatschappijen onmiddellijk te privatiseren zal in 2002 resulteren in een inkringing met 2 618 eenheden. Na de sluiting van de vlamboogoven in maart 2001 blijven er bij SN Serviços nog slechts 44 werknemers over, die nodig zijn voor de ontmanteling van de installaties.

In de volgende tabel worden de ontwikkeling van het personeelsbestand en de vooruitzichten gepresenteerd:

	1999	2000	2001*
SN Longos + Lusosider	710	648	590
SN Serviços	878	795	44**
Werknemers - Totaal	1588	1443	634
Werknemers - Totaal volgens plan	1410	1410	1410
Afwijking van plan	178	33	-776

* Verwachte inkringing voor 2001

** Voor de ontmanteling van de installaties vereist aantal werknemers

⁹ SG (2001) D/285564 van 31.1.2001.

Financiering van de afvloeiingen

	Aard van de steun	Aantal werknemers	Art 56 EGKS	Staat (art 56 EGKS)	Onderneming ¹	Totaal
1993 - 2000 *	Vervroegde uittreding	1094	294,25	294,25	36,3	624,9
	Ontslag ²	670	310,31	310,31	2994,9	3615,63
	Overige	111	0	0	0	0
	Totaal	1875	604,56	604,56	3031,2	4240,53
2001 eerste halfjaar	Vervroegde uittreding	562	115,7	115,7	-	231,4
	Ontslag ²	193	38,7	38,7	1495,4	1572,8
	Overige	3				
	Totaal	758	154,4	154,4	1495,4	1804,2

* Voor nadere gegevens over de periode 1993- 2000, zie vorige verslagen.

1 Uitgaven waarin de Staat ingevolge artikel 4, lid 1, van de Vijfde (tot en met 1996) resp. Zesde (vanaf 1997) Staalsteuncode maximaal 50% bijdraagt

2 In wederzijds overleg (via onderhandelingen geregelde ontslagen)

In het eerste halfjaar van 2001 is 732,6 miljoen PTE sociale steun uitgekeerd, die was goedgekeurd ingevolge artikel 4 van de Vijfde Staalsteuncode.

4.4. Verkoop

De plakken die *SN Serviços* op de Portugese markt afzet, gaan uitsluitend naar *SN Longos*. De prijzen voor deze producten worden volgens normale marktvoorwaarden vastgesteld voor een periode van drie maanden. De rest van de staalproductie wordt op de markt verkocht tegen marktprijzen (*Metal Bulletin*-locoprijzen). In het toezichtverslag werden de gemiddelde prijzen van de productgroepen vermeld. De Commissie heeft deze prijzen vergeleken met de gemiddelde marktprijzen en is van oordeel dat ze binnen de normale marges liggen.

Na de sluiting van de vlamboogoven blijven de activiteiten van *SN Serviços* beperkt tot:

- ontmanteling, verwijdering en afbraak van de bestaande installatie;
- sanering van het buiten gebruik gestelde industrieterrein en oplossing van de lang aanslepende problemen van milieuvervuiling die de verantwoordelijkheid bleven van de vroegere aandeelhouder;
- bevordering van de reconversie en heraanleg van terreinen die voordien voor staalproductie werden gebruikt, en zodoende de noodzakelijke voorwaarden scheppen voor de vestiging van nieuwe industriële of dienstenactiviteiten, en

- begeleiding van de sluitingsprocessen in de verschillende zones waarin de onderneming vroeger actief was, met bijzondere aandacht voor personeels- en financiële aangelegenheden.

4.5. Financiële resultaten

De Portugese autoriteiten hebben een volledige reeks financiële gegevens en ratio's verstrekt, overeenkomstig de bijlage bij de beschikking van de Commissie.

Volgens de Portugese autoriteiten was de verslechtering van de financiële resultaten van SN Serviços vooral te wijten aan toegenomen afschrijvingen¹⁰ en provisies¹¹.

De sluiting van de vlamboogoven resulteerde in een buitengewone uitgave ingevolge het opnemen in de boekhouding van de volledige vergoeding die wordt betaald voor de beëindiging van de arbeidscontracten van werknemers die vanaf april 2001 worden ontslagen.

Een andere reden voor de verslechtering van de resultaten in 2000 was de toegenomen kostprijs voor grondstoffen en andere materialen ingevolge de gestegen gemiddelde aankoopprijs die veroorzaakt werd door de opeenvolgende prijsstijgingen voor vrachtvervoer over zee en de sterke opwaardering van de Amerikaanse dollar.

¹⁰ De onderneming besloot - uit voorzorg - de criteria inzake de nuttige levensduur van buiten gebruik te stellen terreinen opnieuw vast te leggen; de boekwaarde daarvan werd in april 2001 nagenoeg nul geacht.

¹¹ Als dekking voor eventuele verliezen die gemaakt zouden worden bij de verkoop van voorraden die werden aangehouden bij installaties die buiten gebruik gesteld zijn of zullen worden, en die op de balans zijn opgevoerd tegen hun respectieve historische kostprijs.

SN Serviços

(x miljoen PTE)	1999	2000	Eerste halfjaar 2001*
Afzet + diensten	19 438	20 670	3 776
Andere baten	-949	-1 167	-328
Kostprijs afzet	13 053	14 547	2 771
Personeelskosten	4 081	3 959	1 314
Afschrijvingen + voorzieningen	954	4 476	1 009
Netto financiële lasten	211	703	228
Overige kosten	3 171	3 059	1 266
Exploitatieresultaat	-2 981	-6 538	- 3 140
Brutowinst	-2 611	-7 271	- 2 778

* voorlopige cijfers

4.6. Steun

De steun die is goedgekeurd op grond van artikel 95 van het EGKS-Verdrag, is betaald in zes tranches, tussen maart 1994 en juni 1995, zoals uiteengezet in het Vierde Toezichtverslag. De milieusteun waarvoor goedkeuring is verleend op grond van artikel 3 van de Vijfde Staalsteuncode, is tot dusver niet uitgekeerd. De sociale steun die werd toegestaan op grond van artikel 4, lid 1, van, onderscheidenlijk, de Vijfde en Zesde Staalsteuncode, werd hierboven sub 4.3 besproken (financiering van de afvloeiingen).

5. VOEST ALPINE ERZBERG GMBH, OOSTENRIJK

5.1. Inleiding

Op 29 november 1995 heeft de Commissie goedkeuring verleend¹² voor overheidssteun ten behoeve van *Voest Alpine Erzberg GmbH* (VAEG) om de onderneming in staat te stellen haar mijnbouwactiviteiten tegen het jaar 2002 geleidelijk af te bouwen. De goedgekeurde steun omvat 272 miljoen ATS ter dekking van de exploitatieverliezen uit de periode 1995-2002 en 136 miljoen ATS¹³ voor de betaling van de kosten van een veilige en milieuvriendelijke afbouw van de ijzerertswinning.

Aan de goedkeuring van de steun waren onder meer de volgende voorwaarden verbonden:

- de jaarlijkse steunplafonds en het productieplafond zoals aangegeven in de bovenstaande tabel mocht niet worden overschreden (tot dusver nageleefd);
- de exploitatiesteun mocht niet meer bedragen dan het verschil tussen de productiekosten en de inkomsten (tot dusver nageleefd), en
- de prijs die voor het ijzererts werd aangerekend, moest in de lijn liggen van de marktprijs en mocht niet lager zijn dan de prijs voor geïmporteerd ijzererts (tot dusver nageleefd).

Dit verslag heeft betrekking op de ontwikkelingen tot en met 30 juni 2001 en is gebaseerd op de informatie die door Oostenrijk is verstrekt in zijn twaalfde toezichtverslag, dat overeenkomstig het verzoek van de Commissie op 20 september 2001 werd ingediend.

5.2. Nieuw toezichtverslag

5.2.1. De onderneming

Voest Alpine Erzberg Gesellschaft mbH (VAEG) is in handen van *ÖIA Bergbauholding Aktiengesellschaft*, die op haar beurt een onderdeel is van *Österreichische Industrieholding Aktiengesellschaft*, een industriële holding die volledig in handen is van de Oostenrijkse Staat. VAEG wint erts met een laag ijzergehalte (ca. 32% Fe). De onderneming heeft slechts één afnemer, *Voest Alpine Stahl AG* (VASA), die in het najaar van 1995 werd geprivatiseerd.

5.2.2. Exploitatiesteun

5.2.2.1. Productie en afzet

In het eerste halfjaar van 2001 heeft VAEG 447 000 ton ijzererts geproduceerd met een gemiddelde kwaliteit van 33,6% Fe en 509 100 ton laagwaardige producten, die door VASA als last (*Möllerzusatzmaterial*) kunnen worden gebruikt. Deze volumes

¹² PB L 94 van 16.4.1996, blz. 17.

¹³ 1 EUR = 13,7603 ATS. 272 miljoen ATS = 19,7 miljoen EUR; 136 miljoen ATS = 9,88 miljoen EUR.

werden verkocht en geleverd aan VASA. Omdat de productie van VAEG in 2000 het plafond voor dat jaar met 9 000 ton overschreden had, hebben de Oostenrijkse autoriteiten toegezegd deze overschrijding in mindering te brengen van het voor 2001 toegestane plafond¹⁴, dat zodoende 991 000 ton bedraagt.

5.2.2.2. Productiekosten

In het eerste halfjaar van 2001 bedroegen de productiekosten voor ijzererts en het laagwaardig product, met inbegrip van de sluitings- en saneringsactiviteiten, 134,8 ATS per ton. In de bijlage wordt een gedetailleerd overzicht van de productiekosten gepresenteerd.

5.2.2.3. Prijsstelling

Het standaardijzererts werd verkocht tegen 139,50 ATS (10,14 EUR) per ton. In november 2000 werd deze standaardprijs vastgesteld voor het volledige jaar 2001.

Het laagwaardige materiaal (*Möllerzusatzmaterial*) werd verkocht voor 83 ATS/ton (6,03 EUR), een prijs die was vastgesteld op grond van de marktprijs voor kalkgrind (*Kalkschotter*).

De gemiddelde prijs voor ijzererts en laagwaardig materiaal (*Möllerzusatzmaterial*) bedraagt 109,42 ATS (7,95 EUR) per ton. De aangerekende prijs (inclusief de kosten voor het transport tot VASA/Linz) bedroeg 653,61 ATS (47,50 EUR) per ton Fe.

De door Oostenrijk in zijn twaalfde verslag verstrekte informatie bevestigt de informatie die Voest Alpine Rohstoffbeschaffungs GmbH (een dochteronderneming van Voest-Alpine Stahl AG die verantwoordelijk is voor de inkoop van grondstoffen) meedeelde, namelijk dat bovengenoemde prijs per ton Fe voor ijzererts hoger ligt dan de vergelijkbare prijs die voor ingevoerd ijzererts wordt betaald.

Derhalve kan worden geconcludeerd dat de in het eerste halfjaar van 2001 aangerekende prijzen niet lager waren dan hetgeen op grond van artikel 2 van de beschikking van de Commissie van 29 november 1995 vereist was.

5.2.2.4. Exploitatiesteun

In het eerste halfjaar van 2001 bedroegen de verliezen van VAEG in totaal 24,66 miljoen ATS (1,79 miljoen EUR). Van het totale verlies voor deze periode had 4,9 miljoen ATS betrekking op sluitingsactiviteiten.

In het eerste halfjaar van 2001 werd 18 miljoen ATS uitgekeerd als exploitatiesteun, terwijl het door de Commissie voor dat jaar toegestane bedrag 26 miljoen ATS belooft.

5.2.3. Sluitingssteun

In het eerste halfjaar van 2001 werd geen sluitingssteun uitgekeerd, terwijl het door de Commissie voor dat jaar toegestane bedrag 26 miljoen ATS belooft.

¹⁴ Cf. 15de Toezichtverslag, punt 6.2.2.1.

5.2.4. *Steunuitkeringen in vergelijking met goedgekeurde steun*

(x miljoen ATS)	Totale steun		Exploitatiesteun		Sluitingssteun	
	Goedgekeurd	Betaald	Goedgekeurd	Betaald	Goedgekeurd	Betaald
1995-2000*	306	274,8	226	211	80	63,8
2001	52	18	26	18	26	
2002	50		20		30	
Totaal	408	292,8	272	229	136	63,8

* Voor nadere gegevens over de periode 1995- 2000, zie vorige verslagen.

5.2.5. *Ontwikkeling van het personeelsbestand*

Het plan inzake personeelsinkrimping ziet er als volgt uit:

Werknemers in:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Productie	280	276	273	273	254	242	210	181
Sluitingsactiviteiten	6	10	13	13	20	20	31	34
Totaal	286	286	286	286	274	262	241	215

Uitgaande van het oorspronkelijke plan was het totale personeelsbestand per 30 juni 2001 ingekrompen tot 186. De personeelsinkrimping loopt daardoor vooruit op het plan.

BIJLAGE

Vergelijking van productiekosten en inkomsten - eerste halfjaar 2001

	Ijzererts		Laagwaardige producten		Sluiting en beveiliging	Totaal	
Productie (in ton)	447 000		509 100			956 100	
Kosten	(x 1 000 ATS)	(ATS/ton)	(x 1 000 ATS)	(ATS/ton)	(x 1 000 ATS)	(x 1 000 ATS)	(ATS/ton)
Productie	13 938	31,18	10 692	21,00	4 900	24 630	25,76
Extractie	28 111	62,89	10 707	21,03		38 818	40,60
Verwerking	22 452	50,23	7 637	15,00		30 089	31,47
Kwaliteitscontrole	4 513	10,10	2 036	4,00		6 549	6,85
Vervoer	2 928	6,55	3 335	6,55		6 263	6,55
Vaste kosten	6 893	15,42	7 850	15,42		14 743	15,42
Kosten i.v.m. uitgeputte delen van de mijn	2 887	6,46				2 887	3,02
Sluiting (technische en sociale maatregelen)						4 900	4 900
Totale kostprijs afzet	81 722	182,82	42 257	83,00	4 900	128 879	134,80
Inkomsten	Ijzererts		Laagwaardige producten			Totaal	
Afzet (in ton)	447 000		509 100			956 100	
Afzet (waarde)	62 356	139,50	42 257	83,00		104 613	109,42
"Kwaliteitsaftrek"	-396					-396	
Totaal	61 960	138,61	42 257	83,00		104 217	109,00

Verschil

Exploitatie-resultaat	-19 762				-4 900	-24 662	
-----------------------	---------	--	--	--	--------	---------	--

Steun

	18 000					18 000	
--	--------	--	--	--	--	--------	--